

Datum
2024-06-03
Avdelning

Namn
Anders Widén

FHS yttrande över FM BU25 Ny

Ref 1: Hemställan om myndighetssamverkan och yttrande över Försvarmaktens nya budgetunderlag för 2025, FM2023-24770:15

Försvarmakten har enligt Ref 1 hemställt om myndighetssamverkan och Försvarshögskolans yttrande över nytt budgetunderlag för 2025 med svar senast 3 juni kl 12:00.

Försvarshögskolan har tagit del av LäsU på FM BU25Ny och delar i allt väsentligt Försvarmaktens bedömningar, framförallt att den personella tillväxten i Försvarmakten erbjuder en särskild utmaning (bil. 1 rad 1281).

Försvarshögskolan delar dock inte uppfattningen att Försvarmakten ensamt ansvarar för utveckling av den militära professionen (bil.1 1 1249-1250) eller att Försvarmakten själv måste ta ansvar för utbildning och kontinuerlig kompetensutveckling (bil. 1 rad 1250-1251). Försvarshögskolan ser gärna att stycket omformuleras enligt nedanstående förslag då Försvarshögskolan i hög grad stödjer Försvarmakten i såväl utveckling av den militära professionen som utbildning av både officerare och civila.

Försvarshögskolans förslag till ny ordalydelse av första stycket under 3.1 Personalförsörjning (bil. 1 rad 1246-1251). Förslag till ändring i fet stil och överstrykning:

Försvarmaktens uppdrag är att försvara Sverige och alliansen mot väpnat angrepp. Kärnan i detta uppdrag utgörs av den militära professionen. Den militära professionen är mångfasetterad och rymmer vitt skilda civila och militära kompetenser. Försvarmakten **och Försvarshögskolan ansvarar ensam för utvecklingen av utvecklar tillsammans** den militära professionen **genom forskning samt utbildning och kontinuerlig kompetensutveckling av såväl officerare som civila.** Myndigheten ~~måste själv ta ansvar för attraktion, rekrytering, utbildning och kontinuerlig kompetensutveckling.~~ **Praktisk tillämpning och utveckling av den militära professionen sker dock endast i Försvarmakten.**

Under förutsättning att bilaga 1 rad 1249-1251 justeras enligt ovan (eller något motsvarande där Försvarshögskolans delaktighet framgår) lämnar Försvarshögskolan samråd på BU25Ny.

Försvarshögskolan noterar Försvarmaktens bedömning avseende nyttjande av tillförda ekonomiska medel inom ramen för forskning och teknikutveckling och ser fram mot fortsatt dialog om detta (bil. 1 rad 1207-1211).

Försvarshögskolan stödjer fullt ut Försvarmaktens ansträngningar att åstadkomma en jämlik och jämställd organisation (bil. 1 rad 1269-1270 och 1287-1288).

Datum
2024-06-03
Avdelning

Namn
Anders Widén

Försvarshögskolan kan konstatera att av de 565 sökande som nyligen erbjudits en plats på officersprogrammet 2024–2027 var 31% kvinnor.

Försvarshögskolan noterar att Försvarsmakten avser utveckla en modell för rekrytering till särskild officersutbildning (bil. 1 rad 1292–1293). Enligt Försvarsmaktens handbok Personaltjänst 2022 (FM2024-1893:1) är särskild officersutbildning avsedd för den som blivit anställd med stöd av §20 i Officersförordningen (2007:1268). Försvarshögskolan genomför särskild officersutbildning på uppdrag av Försvarsmakten. Försvarshögskolan önskar att Försvarsmakten förtydligar vad som avses med "rekrytering till". Då särskild officersutbildning (SOFU) genomförs i Försvarshögskolans regi behöver även det planerade antalet platser under planeringsperioden dialogiseras.

Försvarshögskolan ser positivt på Försvarsmaktens ambition att öka antalet plutonsbefälsuttagna till grundutbildning med värnplikt (bil. 1 rad 1334)

Försvarshögskolan noterar Försvarsmaktens bedömning att nuvarande utbildningar till yrkesofficer möter myndighetens krav på kompetens (bil. 1 rad 1350).

Försvarshögskolan konstaterar att Försvarsmakten anser ökningen från 250 till 300 officersaspiranter på officersprogrammet från 2025 vara realiserbar och att det antalet aspiranter enligt de ekonomiska tabellerna ska bestå intill 2035. Försvarsmaktens ekonomiska beräkningar på anslag 6.1:7 (bil. 1 rad 2287–2290 samt ubil. 1.12) överensstämmer med Försvarshögskolans beräkningar.

Försvarshögskolan noterar att Försvarsmakten i inledningen av perioden avser styra tillskottet av officerare till marinen (bil. 2 rad 436) och att detta bedöms kunna ske inom nu gällande programstruktur.

Försvarshögskolan noterar också Försvarsmaktens ambition att utöka antalet elever vid högre officersprogram och ser fram mot fortsatt dialog i ärendet (bil 2 rad 443).

Beslut i detta ärende har fattats av prorektor Malena Britz. I den slutliga beredningen har genmj Anders Callert deltagit. Föredragande har varit kmd Anders Widén.

Malena Britz

Anders Widén

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Alla elektroniska underskrifter listas i signaturpanelen. De tio första underskrifterna listas även på den här sidan.

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS.

Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller med SignPorts valideringstjänst. Andra valideringstjänster kan användas förutsatt att dessa uppfyller de tekniska kraven enligt internationella standarder.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

* Värden markerade med en asterisk har validerats mot beviset från den legitimeringstjänst som användes för underskriften.

Underskrift 1

Namn: Anders Widén
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Organisation: Försvärshögskolan
Befattning: Programchef
Datum och tid: 2024-06-03 10:48:26 GMT+02:00
Transaktions-ID: 968347bf99fc454a8870a2da82197792

Underskrift 2

Namn: Malena Britz
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Organisation: Försvärshögskolan
Befattning: Prorektor
Datum och tid: 2024-06-03 10:50:32 GMT+02:00
Transaktions-ID: a645fea7dc3146c18c01b58b12fa2937

FM2023-24770:26 Bilaga 4

Försvarsmakten
FST GEN PLAN
107 85 Stockholm

Er referens
FM2023-24770

Vår handläggare
Maria Lignell Jakobsson

FOI:s svar på hemställan om myndighetssamverkan och yttrande över Försvarsmaktens nya budgetunderlag för 2025

Försvarsmakten har hemställt om yttrande från FOI avseende Försvarsmaktens nya budgetunderlag för 2025.

Under förutsättning att de avsättningar av anslag som görs för FOI:s verksamhet förverkligas under kommande totalförvarsperiod, så har de viktigaste synpunkterna från FOI tillmötesgått.

De förslag på finansiering av FOI, såväl direkt genom anslag 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut som indirekt genom anslag 1:4 Forskning och teknikutveckling, bedöms ligga väl i linje med behovet att tidigt skapa kunskap som kan användas för att stödja beslutsfattande i såväl strategiska som tekniska frågor. De nya förmågor som lyfts under avsnitt 2.2 bedöms kräva effektiv och nära samverkan mellan Försvarsmakten, FMV och FOI.

Förutsatt att minst hälften av tillkommande medel tillförs FOI direkt (via F och studier) bedömer FOI att planerad anslagsram för 1:4 Forskning och teknikutveckling möter framtida behov av kunskap, teknisk utveckling och innovation.

Osäkert omvärldsläge

Den presenterade lägesbilden sammanfaller väl med FOI:s bedömning. Rysslands krig mot Ukraina, Natomedlemskapet och de åtgärder som följer av denna samt svenskt militärt bistånd till Ukraina ger sammantaget kraftigt förändrade förutsättningar. Omvärldsläget har försämrats stegvis under lång tid och framtida utveckling är mycket osäker.

Regeringens förutsättningar och Försvarsmaktens svar på dessa ger en bra grund för att snarast bygga ökad försvarsförmåga. Eftersom det är ett prekärt läge med genuina

Datum
2024-05-31

Nr FOI-2024-815

och många osäkerheter, kan behov att tillskjuta ytterligare medel tillkomma under kommande totalförsvarsbeslutsperiod. En tillväxt i balans över hela totalförsvarssektorn innebär för FOI:s del behov av att samtidigt kunna bygga kunskap för framtida förmåga och att snabbt kunna stödja anpassning av befintlig förmåga, för såväl det militära som det civila försvaret.

Styrning för tillväxt och förändring

FOI bejakar behovet av en tillväxtbaserad styrning med en tydlig, långsiktig och verksamhetsanpassad styrning av det militära och civila försvaret samt stabila planeringsförutsättningar som samtidigt medger den flexibilitet som krävs för att gynna utvecklingen av landets försvarsförmåga. Parallellt med anpassningen till Natos gemensamma planering är det av vikt att fortsatt gynna en snabb utveckling av det svenska totalförsvarets förmåga. FOI ser fram emot en fortsatt dialog med Försvarsmakten om beredskapskrav och dess påverkan på myndighetens verksamhet.

Andra, för FOI, vitala frågor relaterade till den övergripande styrningen är behovet av statlig rådighet över försvarsfastigheter, att finansieringsmodellen för anläggningar och fastigheter ses över samt att lagstiftningen uppdateras utifrån förändrade förutsättningar som det försämrade omvärldsläget och Sveriges uppgifter som allierad.

Pris och löneomräkning - PLO

Anslag 1:4 Forskning och teknikutveckling lägger grunden för utveckling av nuvarande och framtida förmåga. Eftersom anslag 1:4 inte omfattas av PLO, inflationen är fortsatt hög och kostnaderna ökar i takt med ökade krav på bl.a. säkerhet, tillgänglighet och expertis med tillgång till kvalificerad utrustning, så urholkas anslaget kontinuerligt.

FOI kan konstatera att de ökade satsningar på forskning och teknikutveckling som gjorts sedan 2019 har försvagats signifikant genom avsaknad av kompensation för inflationen. FOI noterar i sammanhanget att FOI:s forskningsbeställningar från Försvarsmaktens anslag 1:4 Forskning och teknikutveckling endast ökat med ca 4 procent sedan 2019 om hänsyn tas till inflationen. Än mer oroande är att FOI:s kärnområden, dvs Ledning och MSI, Sensorer och signaturanpassning, Undervattensteknik, Vapen och skydd, Telekrig och Flygsystem *de facto* minskat i omfattning med 4 procent sedan 2019 om hänsyn tas till inflationen. FOI anser att Försvarsmaktens anslag 1:4 bör omfattas av pris och löneomräkning.

Forskning och utveckling - FoU

Forskning utgör grunden för ny kunskap, vetenskapligt baserade beslut och därmed ändamålsenlig utveckling av framtida förmåga. Enligt Försvarsmaktens reviderade underlag inför kommande försvarsbeslut är FoU en förutsättning för operativ förmåga för hela totalförsvaret i alla tidsperspektiv.

Datum
2024-05-31

Nr FOI-2024-815

Ingående kännedom om aktuella förhållanden och förmåga att snabbt omsätta denna i problemlösning förutsätter, förutom domänkännedom, tidigare utvecklad kunskap med ett långsiktigt tidsperspektiv. Finns inte denna kunskap saknas en nödvändig förutsättning för att förstå och lösa komplexa problemställningar. Möjligheterna att använda resultat från FoU i framtiden bygger på samma sätt på att det i dag bedrivs FoU i olika tidsperspektiv. Det är alltså nödvändigt att kontinuerligt bedriva FoU med ett långsiktigt perspektiv för att möta framtidens förmågebehov. Tidigare års satsningar på FoU blir därmed gränssättande för dagens förmågeutveckling.

Den FoU som FOI bedriver för Försvarmakten syftar till att utveckla den operativa förmågan samt att förbättra möjligheten att möta nya hot. Fokus är att kunna möta en kvalificerad motståndare.

FOI bidrar till Sveriges och våra allierades säkerhet nu och i framtiden genom att:

- stärka förmågan i krigsförbanden,
- bidra till förvarning,
- stärka samhällets säkerhet,
- stärka Sveriges roll i världen,
- dvs. bistå i utvecklingen av den samlade förmågan i totalförsvaret samt till att Sverige blir en trovärdig, engagerad och solidarisk allierad.

Viktiga förutsättningar för att kunna möta dessa behov är redundans och stabilitet i tillgången på kunskap, modern forskningsinfrastruktur, möjlighet till fördjupning inom centrala forskningsområden samt förutsättningsskapande forskning inom nya områden, dvs. morgondagens tillämpning.

Forskning för försvars- och säkerhetstillämpningar är till stor del integritetskritisk, dvs. kunskapen är endast tillgänglig genom egen FoU. Tillgång till sådan kunskap är en förutsättning för nationellt självständigt beslutsfattande. Forskning på totalförsvarsområdet är också behäftad med särskilda villkor avseende säkerhet vilket innebär att forskningsaktörer inom området behöver ha kunskap och medvetenhet om de hot som finns och förmåga att hantera dessa. Detta inkluderar informationssäkerhet, men också valet av internationella samarbetspartners.

Omvärldsläget medför ökade krav på ny kvalificerad integritetskritisk kunskap för att stödja utveckling av framtida förmåga. Ökade och mer kvalificerade förmågebehov som exempelvis att hantera hybrida hot och att ha förmågan att möta en högteknologisk, kvalificerad motståndare medför ökade behov av FoU.

Natomedlemskapet kommer att påverka hela samhället, försvaret och FOI, och kan medföra behov av nya förmågor. Forskning och teknikutveckling (FoT) har en

Datum
2024-05-31

Nr FOI-2024-815

framträdande betydelse inom Nato. I Natos nya strategiska koncept (2022) lyfts exempelvis betydelsen av framväxande, disruptiva teknologier, vilka helt kan ändra konflikters karaktär och utgång – såväl hot som möjlighet. FOI deltar redan på bredden i Natos forskningsstrukturer (främst STO, men även STB), vilket gör Sverige till ett av de mest aktiva Natoländerna.

Samtidigt pågår en motgående trend då ökande stormaktskonkurrens gör att tillgång till internationell kunskap och teknologi kan bli mer begränsad och behovet av att kunna generera egen kunskap ökar.

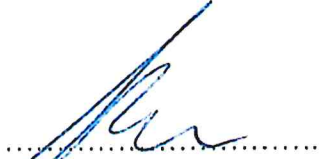
FOI:s internationella samarbeten sker främst inom ramen för Natos och EU:s försvarsforskningsstrukturer samt djupare samarbeten med vissa utvalda länder som har stark försvarsforskning. För att FOI ska vara en trovärdig partner krävs ett långsiktigt och förtroendefullt samarbete samt spetskompetens inom internationellt eftertraktade forskningsområden. Försvarsforskning, särskilt inom integritetskritiska områden, öppnar dörrar till förtroliga internationella samarbeten av strategisk betydelse för förmågeutvecklingen.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Jens Mattsson efter föredragning av planeringsdirektör Maria Lignell Jakobsson. I den slutliga handläggningen har även överdirektör Lena Nyberg och forskningsdirektör Katarina Wilhelmsen deltagit.

.....
Jens Mattsson

.....
Maria Lignell Jakobsson

Sändlista:

Försvarsmakten

För kännedom

Försvarsdepartementet

Internt FOI

Registrator

GD-sekreterare

Planeringsdirektör

Forskningsdirektör

Datum
2024-05-31

Nr FOI-2024-815

Särskilde rådgivare
AC

FORTIFIKATIONSVERKET

Beslut

	Informationsklass Informationsklass 2 (Utökad)		
	Dokumentnamn FORTV yttrande B25/N_4 juni_ver2	Datum 2024-06-04	Beteckning 2731/2024
Föredragande Bo Larsson	Beslutad av Magnus Önnestig	Version 2	Sid nr 1(3)
Närvarande Caroline Reuterskiöld Wall, Christer B Andersson			

Fortifikationsverkets yttrande avseende investeringar i infrastruktur i läsunderlag Försvarsmaktens nya budgetunderlag för 2025

Denna version ersätter skrivelse med samma namn daterad 2024-06-03.

Försvarsmakten har i skrivelse FM2023-24770:15, daterad 2024-05-09 hemställt att Fortifikationsverket yttrar sig över genomförbarheten av de tillkommande infrastrukturinvesteringar som anskaffningarna medför samt övriga infrastrukturella behov med anledning av Försvarsberedningens föreslagna åtgärder om investeringar i infrastruktur. Fortifikationsverket har per 2024-05-29 fått ta del av BU25 N med bilagor och lämnar utifrån de underlagen nedanstående yttrande.

Inledning

I yttrandena på FM BU de senaste åren har behovet av att inkomma med beställningar och krav på Fortifikationsverkets dimensionering framgått. Senast vid yttrandet på FM BU25 framfördes att beställningar behövde inkomma under första kvartalet 2024, främst för leveranser på kort sikt.

I yttrandet till BU25 framfördes:

”Fortifikationsverket bedömer att tillväxtbehovet av infrastruktur, som beskrivs genom planerad hyresutveckling över tid, är realiserbart endast under förutsättning att:

- Beställningar för de tidigaste angivna behoven, under perioden 2025 till 2027, inkommer till Fortifikationsverket under innevarande kvartal.
- Försvarsmakten konkretiserar infrastrukturbehoven i en objektspecifik genomförande- och produktionsplan.
- Försvarsmakten uppdrar åt Fortifikationsverket att tillväxa ytterligare för att möta angivet behov.
- Investeringsavtal kommer Fortifikationsverket till handa i enlighet med fastställd plan.
- En plan med prioritering över vilka infrastrukturbehov som prioriteras geografiskt utifrån nationella, Nato/VLS och DCA behov.”

Mycket begränsat med beställningar har inkommit vilket leder till mycket stora utmaningar kring genomförbarheten, främst på kort sikt. Ytterligare utökade behov enligt BU25 N gör det än mer angeläget att det Fortifikationsverket framförde kring BU25 effektueras.

FORTIFIKATIONSVERKET

Beslut

	Informationsklass Informationsklass 2 (Utökad)		
	Dokumentnamn FORTV yttrande B25/N_4 juni_ver2	Datum 2024-06-04	Beteckning 2731/2024
Föredragande Bo Larsson	Beslutad av Magnus Önnestig	Version 2	Sid nr 2(3)
Närvarande Caroline Reuterskiöld Wall, Christer B Andersson			

Yttrande

Det mycket omfattande tillväxtbehovet inom infrastruktur som föranleds av BU 25N bedöms vara en utmaning. Den plan som redovisas i BU25N innebär att FORTV behöver kunna hantera en investeringsvolym som är betydligt större än tidigare.

Fortifikationsverket konstaterar att det hitintills endast inkommit en mycket begränsad mängd beställningar av hyres- och investeringsavtal kopplade till BU 25 för de infrastrukturbehov där FM planerar tillträde under perioden 2025 till 2027. Beställningar behöver inkomma snarast oavsett om det avser nyproduktion, förvärv och införläringar.

Genomförbarheten för de ännu inte inkomna beställningarna, med planerad leverans 2025, bedöms som mycket låg. För 2026 och 2027 är genomförbarheten bättre men fortsatt med begränsningar. På längre sikt är det genomförbart under förutsättning att beställningar inkommer i god tid. Då konkreta tider för när infrastrukturen ska vara klar att tas i bruk inte framgår av FM underlag, kan inget mer detaljerat svar ges.

FORTV bedömer att den planerade produktionsökningen därefter är genomförbar under förutsättning att:

- Volymen beställningar ökar i jämn takt under perioden. Detta är en förutsättning för att för att FORTV ska kunna öka sin förmåga att genomföra tillväxten.
- FORTV och FM gemensamt fastställer en tydlig plan för när FM behöver tillträde till aktuella objekt. Detta möjliggör att erforderlig dimensionering kan göras i tid på rätt plats. Produktionsplan infrastruktur ger en bild men uppdateras löpande vilket leder till att den inte kan utgöra en plan för dimensionering och tillträde.
- Initiering av prioriterade projekt görs även om behoven inte är fullständigt utredda och medel är avdelade. Detta kan innebära en ekonomisk risk.
- FORTV har vid flera tillfällen framfört behov av en fastställd dimensionering för vår tillväxt för att kunna leverera enligt FM behov. I avsaknad av en fastställd dimensionering har FORTV utifrån egna antaganden fastställt en egen dimensionering för att möta behov enligt BU25 N.

FORTIFIKATIONSVERKET

Beslut

	Informationsklass Informationsklass 2 (Utökad)		
	Dokumentnamn FORTV yttrande B25/N_4 juni_ver2	Datum 2024-06-04	Beteckning 2731/2024
Föredragande Bo Larsson	Beslutad av Magnus Önnestig	Version 2	Sid nr 3(3)
Närvarande Caroline Reuterskiöld Wall, Christer B Andersson			

Myndighetens bedömning är att det krävs omfattande förändringar av arbetssätten om tillväxttakten ska öka i enlighet med beskriven plan.

Fortifikationsverket understryker vikten av:

- Skyndsamt och gemensamt överse de överenskommelser som strukturerar vårt samarbete.
- Ökad användning av typbyggnader och typlösningar alternativt referensobjekt.
- Behovet av att rationalisera produktionen genom samordning av objekt som över tid ska etableras inom samma geografiska område eller inom en samlad funktion.

I övrigt står FORTV fast vid yttrandet som lämnades i samband med remissarbetet för BU 25 N som lämnades in 23 maj 2024.

Beslut i detta ärende har fattats av chefen för ledningsstaben Magnus Önnestig, efter föredragning av KAM Bo Larsson. I ärendets slutliga handläggning har chefsjurist Caroline Reuterskiöld Wall och chefen för ledningsstabens planeringsenhet Christer B Andersson deltagit.

Handlingen är fastställd i Fortifikationsverkets elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem av:

Magnus Önnestig, Ekonomidirektör, 2024-06-04

Sändlista:

FST GEN PLAN plan

fst-gen-plan-plan@mil.se, exp-hkv@mil.se

FST STÖD INFRA PLAN - för kännedom

fst-stod-infra-plan@mil.se

BESLUT

Datum	Diarienummer	Ärendetyp
2024-06-03	23FMV5471-16	3.2
	Dokumentnummer	Sida
		1(4)
Giltig t.o.m.	Upphäver	

Beslutande

Göran Mårtensson,
Generaldirektör

Föredragande

Mikael Frisell
Chef LedEk

FMV:s yttrande över genomförbarheten av Försvarets förslag till investeringsplan i nya budgetunderlaget för 2025

Yttrande

FMV lämnar härmed yttrande avseende genomförbarheten av Försvarets förslag till investeringsplan i fråga om anskaffning av materiel och anläggningar.

FMV bedömer att Försvarets investeringsplan, ingående i nytt budgetunderlag för 2025, för anslagsposterna 1:3.1 samt 1:11.4 är genomförbar med beaktande av nedan redovisade iakttagelser. Arbetet har genomförts under stor tidspress vilket har inneburit att fördjupande analyser ej har varit möjliga att genomföra fullt ut.

Investeringsplanen är i balans men FMV noterar att det finns differenser, under enskilda år i den bortre perioden, mellan planerat ekonomiskt utrymme och FMV prognos. Förutsatt att dessa differenser hanteras inom det fortsatta arbetet inför beställning, bedömer FMV att underlag för investeringar i fråga om anskaffning av materiel och anläggningar som ingår i Försvarets nya budgetunderlag för 2025, är genomförbar.

Merparten av ekonomi för år 2025 i förnödenhetspaketet avser anskaffning via NSPA. Uppdraget är producerbart men föreslagen ekonomilinjal stämmer inte överens med regler för anslagsbelastning enligt nuvarande finansieringsmodell. Ekonomilinjalen ger i nuläget en risk för outnyttjade medel 2025 som överskrider nivån för anslagssparande. För att undvika detta krävs att regeringen fattar beslut om undantag från det ekonomiadministrativa regelverket avseende grunder för anslagsbelastning.

Objektsredovisningar som är framtagna i samverkan mellan myndigheterna och i enlighet med föreslagen plan för objektsredovisningar, skapar förutsättningar för Försvaret att erhålla materielbeslut i sådan tid att uppdrag kan läggas till FMV i överensstämmelse med avsikten i investeringsplanen.

BESLUT

Datum	Diarienummer	Ärendetyp
2024-06-03	23FMV5471-16	3.2
	Dokumentnummer	Sida
		2(4)

Mot denna bakgrund förordar FMV ett utökat samarbete mellan myndigheterna i framtagandet av objektsredovisningar. FMV:s delaktighet tidigt i processen minskar risk för kompletteringsbehov sent i processen.

För att möjliggöra utfall från och med år 2025 behöver FMV beredas möjlighet att lägga leverantörsbeställningar under år 2024 varför särskild uppmärksamhet bör ges de objektsredovisningar som planeras för materielbeslut tidigt och före regleringsbrev för 2025.

FMV bedömer att ansatt nivå för finansiering av anslagspost 1:11.4 *direkta utgifter i materielanskaffningen* i Försvarmaktens investeringsplan behöver öka för åren 2025 och 2026 för att investeringsplanen ska vara producerbar. Det ökade behovet har meddelats till och accepterats av Försvarmakten.

Ytterligare faktorer som bedöms påverka producerbarheten

För att klara såväl den materiella tillväxten som tillväxten inom det vidmakthåll som planeras i Försvarmaktens underlag samt genomförande enligt försvarsberedningens förslag utgående från Försvarmaktens prioritering, krävs fortsatt effektivisering av processer och arbetssätt inom FMV och mellan myndigheterna.

FMV delar Försvarmaktens bedömning om betydelsen av långsiktigt beslutade ekonomiska ramar. Vidare bejakar FMV att utveckla arbetssätt vilka skapar flexibilitet att utifrån investeringsplanen möta behov av förändring och samtidigt möjliggöra en hög produktionstakt. Vidare bör planeringsprocessen utformas på ett sådant sätt att den möjliggör ett succesivt nyttiggörande av ny teknik under såväl anskaffningsfasen som under hela livscykeln.

FMV vill särskilt framhålla vikten av att avdela ekonomi för att omhänderta erfarenheter sett till konsekvenser av kriget i Ukraina i Försvarmaktens tillväxt och uppbyggnad likväl som vikten av att avdela tillräckliga medel för att öka lagernivåer av reservdelar och övriga förnödenheter såsom ammunition.

Efterfrågan på försvarsmateriel är stor samtidigt som industrins kapacitet främst på kort sikt, men även till viss del på medellång sikt, är begränsad. En tidig planering är nödvändig för att förbereda marknaden på kommande behov. Mot bakgrund av det utgör industrins leveransförmåga och möjligheter att öka produktionskapaciteten den största utmaningen i att säkerställa leveranser till Försvarmakten. Det är väsentligt att kunna agera snabbt när tillfälle ges och det behöver finnas möjlighet till flexibilitet avseende betalningsutfall mellan åren inom ett materielobjekt.

I arbetet med investeringsplanen för det nya budgetunderlaget för 2025 har FMV noterat behov av ytterligare utveckling av metoder och arbetssätt mellan myndigheterna. Detta behov grundar sig bland annat i osäkerheter avseende ramstyrningar samt hur de olika materielområdena hanterar dessa och i nästa steg hur balanseringar och vägval kommuniceras mellan och inom myndigheterna.

BESLUT

Datum	Diarienummer	Ärendetyp
2024-06-03	23FMV5471-16	3.2
	Dokumentnummer	Sida
		3(4)

Ärendet

Försvarsmakten ska inkomma med nytt budgetunderlag för 2025 med förslag till investeringsplan.

Försvarsmakten har i skrivelse, Hemställan om myndighetssamverkan och yttrande över Försvarsmaktens nya budgetunderlag för 2025, FM2023-24770:15 av 2024-05-09, hemställt om FMV:s yttrande gällande genomförbarheten av Försvarsmaktens underlag för investeringar i fråga om anskaffning av materiel och anläggningar.

FMV har deltagit i samverkan med Försvarsmakten samt lämnat underlag till Försvarsmaktens framtagning av investeringsplanen. I syfte att kunna bedöma genomförbarheten av Försvarsmaktens förslag till investeringsplan har FMV genomlyst Försvarsmaktens underliggande underlag på uppdragsnivå för anslagsposten 1:3.1 med tillhörande FMV direkta kostnader i materielanskaffningen på anslagsposten 1:11.4.

I den slutliga handläggningen av ärendet har överdirektör Eva Hagwall, ekonomidirektör Henrik Gaunitz, avdelningschef Anders Borglund, Chefscontroller Robert Larsson, rådgivare Charlotte Kube Löwenstein och som föredragande chefen för Ledningsstaben Mikael Frisell deltagit.

Försvarets materielverk

A large, stylized blue ink signature of Göran Mårtensson.

Göran Mårtensson
Generaldirektör

A blue ink signature of Mikael Frisell.

Mikael Frisell
Chef Lednings- och ekonomistaben

BESLUT

Datum	Diarienummer	Ärendetyp
2024-06-03	23FMV5471-16	3.2
	Dokumentnummer	Sida
		4(4)

Sändlista

Försvarmakten

FST GEN

Kopia:

Regeringen (Försvarsdepartementet)

Kopia till (internt FMV)

GD

ÖD

LedEk-stab

Jurstab

Infrastab

VerkO Armé

VerkO Marin

VerkO Flyg

VerkO LedM

VerkO Log

VerkO T&E

VerkO M&I

Arkiv

Yttrande över Försvarsmaktens nya budgetunderlag för 2025

Försvarsmakten (FM) har fått i uppdrag (Fö2023/00917) att ta fram ett nytt budgetunderlag för 2025 gällande verksamhet i det militära försvaret som belastar anslagen 1:1-1:13 på utgiftsområde 6. Enligt uppdraget ska Försvarsmakten samverka med berörda myndigheter.

Myndigheten för totalförsvarsanalys (MTFA) konstaterar vid samverkan att Försvarsmakten uttrycker som sin ståndpunkt att det i vissa fall är olämpligt att Försvarsmakten uttalar sig kring dimensioneringen av en annan myndighets verksamhet; till exempel gäller det för verksamheter som syftar till att utvärdera eller granska Försvarsmakten. MTFA anges som ett exempel på en sådan myndighet.

Försvarsmakten utgår i sitt nya budgetunderlag för verksamhet i det militära försvaret för MTFA:s del, från de belopp som regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2024.

MTFA har förståelse för Försvarsmaktens ståndpunkt, men vill påtala följande: De anslagsnivåer som anges för MTFA i Försvarsmaktens nya budgetunderlag bedömer myndigheten som otillräckliga och hänvisar därför till MTFA:s egna budgetunderlag för 2025.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektör Jan Garton efter föredragning av administrativa chefen Susanne Moberg.

Jan Garton

Susanne Moberg

Facket för Service och Kommunikation
Försvares Förhandlingsorganisation

Försvarsmakten
Chefen för Förvarsstaben

Stockholm 3 juni 2024

Seko Försvare yttrande på Försvarsmaktens Budgetunderlag 2025 N.

Seko Försvare delar i allt väsentligt det som Försvarsmakten anför i BU 25 N. Omvärldsläget är allvarligt och svåröversäglbart. Det gör att Försvarsmakten för närvarande bedriver intensiv verksamhet och under hög arbetsbelastning, inom fyra prioriterade områden (aktivt försvar, stöd till Ukraina, integrationsprocess mot Nato, samt sist men inte minst pågående tillväxt). Samtliga områden bedrivs parallellt och med hög ambition, inom ramen för tillgängliga resurser i form av personal, infra och materiel. Sedan BU 25 lämnades till regeringen i mars, har delvis nya planeringsförutsättningar tillkommit. Hit hör Sveriges inträde i försvarsalliansen Nato den 7 mars, som förbättrar vårt säkerhetspolitiska läge. Men med det tillkommer även krav och åtaganden för Sverige som kommer att påverka Försvarsmaktens inriktning den kommande försvarsbeslutsperioden. Vidare kom Försvarsberedningen rapport den 26 april. Rapporten innehåller ett antal tillägg i förhållande till Försvarsmaktens inlämnade underlag (ÖB Militära råd från november 2023 samt BU 25). I rapporten föreslås en betydande förstärkning av ekonomiska anslag för FM tillväxt den kommande perioden, vilket vi anser är positivt.

Seko Försvare vill också särskilt understryka vikten av att säkerställa förmågan att kunna attrahera och rekrytera lämpliga individer till myndigheten. Men minst lika viktigt är att vidta åtgärder för att **behålla** redan befintlig personal. Ur det perspektivet är det av vikt att tillräckliga medel avsätts för att säkerställa att personalen kvarstannar i Försvarsmakten. Där har flera steg tagits. Men vår bedömning är att fler åtgärder behöver vidtas även kommande år i syfte att **behålla** personal. Mot bakgrund av att vi inte har tillräcklig information om hur stor andel av de ekonomiska medel som är avsatt för detta, är det viktigt för oss att understryka detta och reservera oss för att avsättningarna är tillräckliga.

Seko Försvare vill mot bakgrund av detta särskilt understryka vikten av att kommande Försvarsbeslut är balanserat mot "personal, infra och materiel" och tilldelad ekonomi, och därmed realiserbart.

Seko Försvare vill även peka på vikten att Försvarsmakten får stabila, planeringsförutsättningar och att styrningen av Försvarsmakten i framtiden förändras till att bli mer flexibelt enligt de förslag myndigheten lämnar i detta underlag. Allt för att möjliggöra att snabba beslut kan tas utifrån det allvarliga och oförutsägbara säkerhetspolitiska läget vi befinner oss i. Allt för att säkerställa den fortsatta integrationen i Nato med hög operativförmåga och fortsatt tillväxt

Seko Försvare samverkar BU 25 N i enighet med ovan reservation.

Seko Försvare

Jörgen Stehn ordförande

Försvarmakten
Chefen för Förvarstaben

STOCKHOLM DEN 3 JUNI 2024

OFR/O FM yttrande på Försvarmaktens Budgetunderlag 2025 N.

OFR/O FM delar i allt väsentligt det som Försvarmakten anför i BU 25 N. Omvärldsläget är allvarligt och svårförutsägbart. Det gör att Försvarmakten för närvarande bedriver intensiv verksamhet och under hög arbetsbelastning, inom fyra prioriterade områden (aktivt försvar, stöd till Ukraina, integrationsprocess mot Nato, samt sist men inte minst pågående tillväxt). Samtliga områden bedrivs parallellt och med hög ambition, inom ramen för tillgängliga resurser i form av personal, infra och materiel. Sedan BU 25 lämnades till regeringen i mars, har delvis nya planeringsförutsättningar tillkommit. Hit hör Sveriges inträde i försvarsalliansen Nato den 7 mars, som förbättrar vårt säkerhetspolitiska läge. Men med det tillkommer även krav och åtaganden för Sverige som kommer att påverka Försvarmaktens inriktning den kommande försvarsbeslutsperioden. Vidare kom Förvarsberedningen rapport den 26 april. Rapporten innehåller ett antal tillägg i förhållande till Försvarmaktens inlämnade underlag (ÖB Militära råd från november 2023 samt BU 25). I rapporten föreslås en betydande förstärkning av ekonomiska anslag för FM tillväxt den kommande perioden, vilket vi anser är positivt.

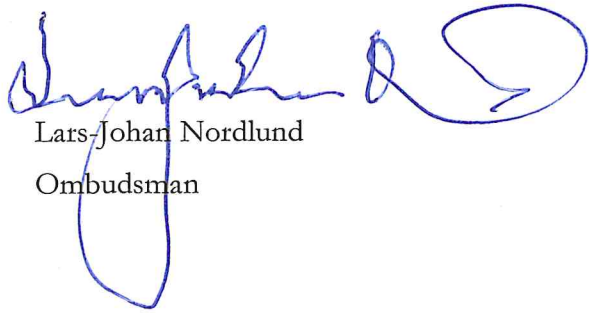
OFR/O FM vill mot bakgrund av detta särskilt understryka vikten av att kommande Förvarsbeslut är balanserat mot "personal, infra och materiel" och tilldelad ekonomi, och därmed realiserbart. Vi vill också i detta sammanhang peka på vikten att Försvarmakten får stabila, planeringsförutsättningar och att styrningen av Försvarmakten i framtiden förändras till att bli mer flexibelt enligt de förslag myndigheten lämnar i detta underlag. Allt för att möjliggöra att snabba beslut kan tas utifrån det allvarliga och oförutsägbara säkerhetspolitiska läget vi befinner oss i.

OFR/O FM vill också särskilt understryka vikten av att säkerställa förmågan att kunna attrahera och rekrytera lämpliga individer till myndigheten. Men minst lika viktigt är att vidta åtgärder för att **behålla** redan befintlig personal, med vikt på militär personal. Ur det perspektivet är det av vikt att tillräckliga medel avsätts för att säkerställa att personalen kvarstannar i Försvarmakten. Där har flera steg tagits. Men vår bedömning är att fler åtgärder behöver vidtas även kommande år i syfte att **behålla** personal. Mot bakgrund av att vi inte har tillräcklig information om hur stor andel av de ekonomiska medel som är avsatt för detta, är det viktigt för oss att understryka detta och reservera oss för att avsättningarna är tillräckliga.

Allt för att säkerställa den fortsatta integrationen i Nato med hög operativförmåga och fortsatt tillväxt

OFR/O FM samverkar BU 25 N i enighet med ovan reservation.

OFFICERSFÖRBUNDET

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Lars Johan Nordlund', with a large, stylized flourish extending to the right.

Lars Johan Nordlund

Ombudsman

Saco-S FM yttrande beträffande BU 25N

Saco-S FM förklarar sig enig med Försvarsmakten avseende BU 25N med en reservation enligt första stycket nedan. Generellt är vi av uppfattningen att Försvarsmaktens underlag är gediget och väl genomarbetad och har dessutom genomförts i god samverkansanda.

Saco-S FM vill särskilt betona vikten av att säkerställa förmågan att kunna attrahera och rekrytera lämpliga individer till myndigheten. Men minst lika viktigt är att vidta åtgärder för att behålla redan befintlig personal och att medel avdelas för detta. Vi konstaterar att personalomsättningen (2023) av våra medlemmar ligger på ca: 9 % om pensionsavgångar exkluderas. Ur ett behållarperspektiv är flera åtgärder genomförda medan andra befinner sig under beredning. Vår bedömning är att ytterligare åtgärder behövs för detta ändamål även kommande år. Här finns det dessutom ett stort behov av att utveckla nya strukturer för sina civila medarbetare med högre utbildning. Mot bakgrund av att vi inte har tillräcklig information om hur stor andel av de ekonomiska medel som är avsatt för detta, är det viktigt för oss att understryka detta och reservera oss för att avsättningarna är tillräckliga.

Saco-S FM instämmer tillfullo med Försvarsmakten beskrivning om att det måste råda balans mellan personal, materiel och infrastruktur. Enligt vår mening skapar en optimal balans mellan dessa områden bästa förutsättningarna för att snabbt och på ett effektivt sätt uppnå bästa möjliga operativ förmåga.

Saco-S FM instämmer principiellt med Försvarsmakten om att fortsätta med att tyngdpunktsförskjuta beslutsmandatet i syfte att stärka myndighetens mandat och därigenom låta politiken vara mer inriktande. Exempel på en sådan viktig åtgärd är att låta FM i större omfattning än tidigare omfördela medel mellan anslagsposter. Vi menar att enklare och tidsmässigt kortare beslutsvägar i stor grad främjar framtida tillväxt.

Ett vitalt område för att åstadkomma långsiktighet är att myndigheten får hållbara planeringsramar. Här menar Saco-S FM att det är viktigt att tillkommande beslut också resursätts på ett adekvat sätt. Ett sådant område är att ekonomin för framtida stödpaket till Ukraina kompenseras fullt ut. Detta är av särskilt vikt i syfte att undvika ytterligare förmågesänkningar från fastställda politiska beslut.

Saco-S FM vill avslutningsvis betona vikten av ett fungerande totalförsvarsperspektiv som är integrerat i Nato. Utvecklingen av det civila försvaret måste gå hand i hand med det militära. Exempel på ett sådant viktigt område är hur den anställdes behov av ordnad omsorg (t.ex. barnomsorg) ska planeras i händelse av beredskapshöjningar. En sådan beredskapshöjning kan i en Nato-kontext t.ex. enbart omfatta delar av Försvarsmakten. Här uppfattar Saco-S FM ett större behov av en författningsöversyn.

A handwritten signature in blue ink that reads 'Toni Dufvenberg'.

Toni Dufvenberg
Ordförande Saco-S FM